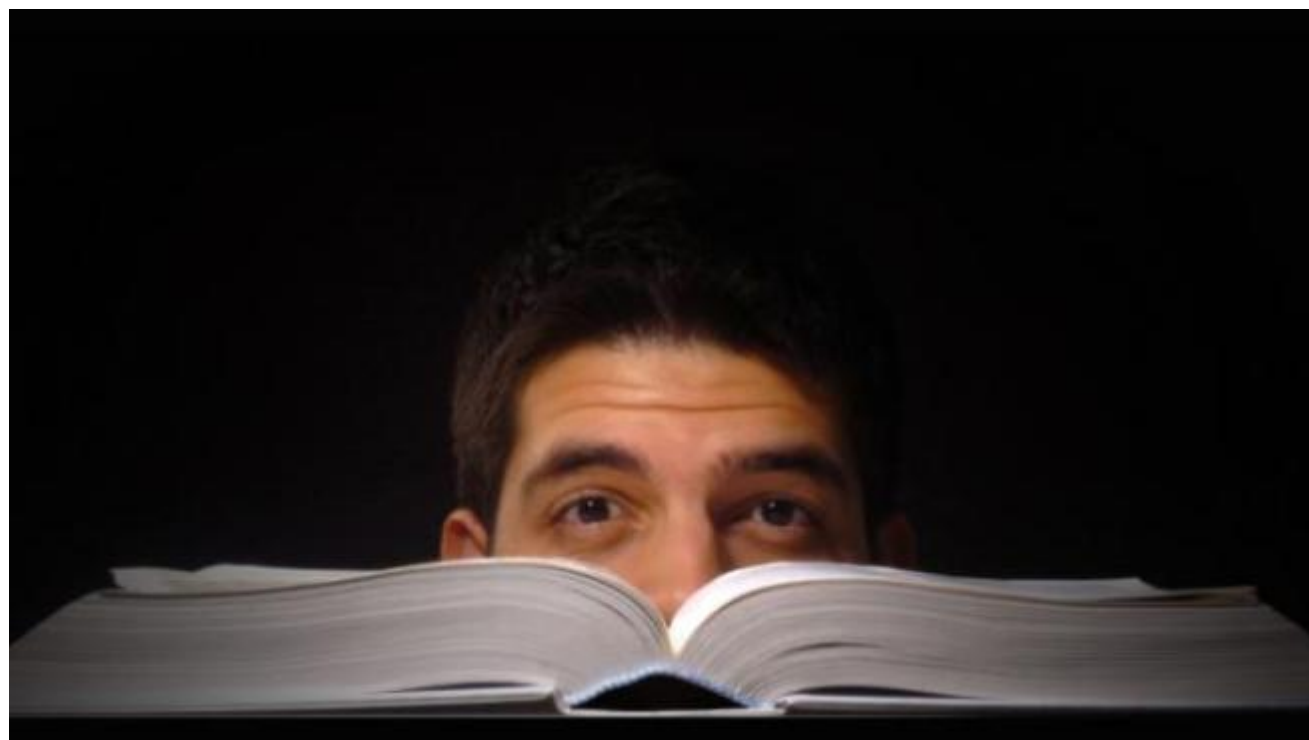

Kázání: 129. O chrobákovi, ústavě a bližních

„Kdo je můj bližní?“ Odpověď je jednoduchá.

Kázání

O chrobákovi, ústavě a bližních

1. čtení: Leviticus 19, 18 a 33 - 34

18 Nebudeš se mstít synům svého lidu a nezanevřeš na ně , ale budeš milovat svého bližního jako sebe samého. Já jsem Hospodin.

33 Bude-li přebývat s tebou ve vaší zemi někdo jako host, nebudete mu škodit.
34 Ten, kdo bude s vámi přebývat jako host, bude vám jako domorodec mezi vámi. Budeš ho milovat jako sebe samého, protože i vy jste byli hosty v zemi egyptské. Já jsem Hospodin, váš Bůh.

2. čtení: Lukáš 10, 25 – 37

25 Tu vystoupil jeden zákoník a zkoušel ho: „Mistře, co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě?“

26 Ježíš mu odpověděl: „Co je psáno v Zákoně? Jak to tam čteš?“

27 On mu řekl: „Miluj Hospodina, Boha svého, z celého svého srdce, celou svou duší, celou svou silou a celou svou myslí“ a „miluj svého bližního jako sám sebe.“

28 Ježíš mu řekl: „Správně jsi odpověděl. To čin a budeš živ.“

29 Zákoník se však chtěl ospravedlnit, a proto Ježíšovi řekl: „A kdo je můj bližní?“

30 Ježíš mu odpověděl: „Jeden člověk šel z Jeruzaléma do Jericha a padl do rukou lupičů; ti jej obrali, zbili a nechali tam ležet polomrtvého.

31 Náhodou šel tou cestou jeden kněz, ale když ho uviděl, vyhnul se mu.

32 A stejně se mu vyhnul i levita, když přišel k tomu místu a uviděl ho.

33 Ale když jeden Samařan na své cestě přišel k tomu místu a uviděl ho, byl pohnut soucitem;

34 přistoupil k němu, ošetřil jeho rány olejem a vínem a obvázal mu je, posadil jej na svého mezka, zavezl do hostince a tam se o něj staral.

35 Druhého dne dal hostinskému dva denáry a řekl: „Postarej se o něj, a bude-li tě to stát víc, já ti to zaplatím, až se budu vracet.“

36 Kdo z těch tří, myslíš, byl bližním tomu, který upadl mezi lupiče?“

37 Zákoník odpověděl: „Ten, který mu prokázal milosrdenství.“ Ježíš mu řekl: „Jdi a jednej také tak.“

Sestry a bratři,

dcera Markéta s rodinou jsou v Chorvatsku u moře. Místní fauna a flóra je samozřejmě jiná než tady v Čechách a tak je stále co poznávat.

Dneska už nemusíte listovat v herbářích a atlasech brouků, na všechno jsou v mobilu aplikace. Stačí brouka vyfotit a mobil vám dá informaci, o jakou kytku nebo o jaký hmyz se jedná. Jenže odlišných rostlin a živočichů je tolik, že vás všechny ty názvy brzy omrzí.

Při cestě na jeden pobřežní kopec už se Markétě nechtělo dalšího brouka fotit. Čtyřletá Lydinka s tím souhlasila, jenom ji trochu vadilo, že ho tudíž neznají jménem. Hned vzápětí ale našla řešení:

„A ploč si ho nepojmenujeme samy? Tseba chlobák nevědomý.“

Názvem „nevědomý“ chtěla vnučka zřejmě vyjádřit skutečnost, že neví, jak se brouk jmenuje, ale to

ještě neznamená, že neexistuje. Akorát se neví.

Vzpomněl jsem si v téhle souvislosti na to, jak apoštol Pavel v oltář zasvěcený neznámému bohu. Aténané tenkrát aplikace na rozeznávání bohů v mobilu žádné neměli, nicméně jaksi tušili, že nějaký bůh, kterého ještě neznají, existuje, a tak mu alespoň postavili oltář.

Tak trochu nám to může připomínat dnešní dobu. Leckdo má za to, že něco nad námi musí být, ale vlastně se neví, co nebo kdo by to mohl být. Dosud nikdo nevyvinul žádnou aplikaci v mobilu, která by to „něco“ označila jménem a podala bližší informace. A tak si každý tohle „něco“ pojmenuje po svém a všelijakých božstev, kterým se lidé klaní a které uctívají, je nepočítaně.

Moc, sláva, blahobyt, sex, národ, třída, nejrůznější více či méně tajné nauky a konspirace. V tom se od starověkých lidí nijak zvlášť nelišíme. Pavel se Aténanům kvůli tomu ale nevysmíval, ani je nekáral a nestrašil. Jenom jim na aténském areopágu nabídnul zvláštní a jedinečnou aplikaci, která jemu samému změnila život.

Tou aplikací je evangelium. Když si ho stáhnete do duše, vidíte najednou věci skutečně takové, jaké jsou. Z neznámého boha se stává Bůh důvěrně známý, Bůh, který je všude, i v nás, Bůh kterým dýcháme a v němž žijeme, Bůh, kterému na nás a na celém tomhle světě záleží.

Pojďme se nyní, sestry a bratři, přesunout z Chorvatska a Atén do Judska.

Ježíš je se svými učedníky na cestě z provinční Galileje do Jeruzaléma. Museli obejít Samařsko, protože je tam nikdo nechtěl ubytovat. Samařané se s Židy holt nemuseli.

Učedníci Jakub a Jan dostali nápad, že za trest nějakou tu samařskou vesnici vypálí, ale Ježíšovi se to vůbec nelíbilo a zostra jim vyčinil.

Nyní tedy putují po Judsku a Ježíš všude nabízí onu novou aplikaci pro všechny lidské duše, aplikaci, co Pána Boha ukazuje pravdivě takového, jakým skutečně je, jako spravedlivého a laskavého Otce, kterému jde o to, aby se svět změnil a stal se lepším místem k životu.

Jak tak putují, na scénu přichází nějaký zákoník. Zákoníci byli odborníci v oblasti morálních mantinelů. Studovali Mojžíšův zákon, kde byly stanoveny hranice toho, co člověk může a co už nesmí. Dneska bychom je nejspíš označili za právníky. Prostě se vyznali v paragrafech a jak už to tak s právníky bývá, měli za to, že vědí jak je vykládat.

V současné moderní době máme právní systém sekulární, to znamená světský. Nejvyšším zákonem je ústava. Stanoví rozdělení moci ve státě tak, aby žádný vykonavatel neměl moc všechnu, ale aby se dělila mezi vícero institucemi. Říká se tomu systém brzd a protivah.

Součástí ústavního práva je také Listina základních práv a svobod, která nám garantuje, že nebudeme vystaveni svévoli systému a spravedlnost bude dostupná všem.

V Mojžíšově zákoně ústava, jak ji dnes známe, nebyla. Není proto divu, že se tehdejší právníci rádi přeli o to, co je vlastně oním nejvyšším zákonem, na němž jsou všechny ostatní paragrafy závislé, na němž v posledu závisí život každého jednotlivce a budoucnost společnosti.

Aniž si to, sestry a bratři, třeba uvědomujeme, naše přítomnost i budoucnost závisí na tom, co pokládáme za nejdůležitější, stěžejní, rozhodující. To, čeho se držíme a čemu věříme, ovlivňuje způsob, jak žijeme.

„Mistře, co mám dělat, abych měl podíl na životě v přicházejícím věku,“ ptá se Ježíše onen právník.

Jinými slovy chce vědět, co z Mojžíšova zákoníku je nejdůležitější, který paragraf je stěžejní, neboli ustavující, který je rozhodující pro budoucnost jeho, potažmo celé společnosti.

Právník, co přišel za Ježíšem, je v dané oblasti specialista, určitě má svůj názor, chce jen znát ten Ježíšův a vypadá to, že má v úmyslu ho zepsout a ztrhat. Nejspíš se už o Ježíšovi něco doslechl, nejspíš už ví, na co dává důraz a jak jednotlivá ustanovení Mojžíšova zákona vykládá.

Pravděpodobně ho bude chtít chytit za slovo, protože jako vzdělanému právníkovi se mu zdá, že Ježíš zákon vykládá příliš široce, benevolentně, že stanovené mantinely svévolně posouvá příliš daleko.

„Tak tedy, Ježíši, který paragraf je stěžejní, který je ustavující?“ Ježíš se nenechá vyvést z míry a opáčí, ať řekne tazatel svůj názor jako první. Právník cituje verš z Mojžíšova zákona, který se dodnes Židé každý den modlí, protože jej považují za nejdůležitější: „Miluj Hospodina, svého Boha, z celého svého srdce, celou svou duší, celou svou silou a celou svou myslí.“

Jedná se skutečně o ústavní paragraf celého Mojžíšova zákoníku. Respekt k Hospodinu a jeho vůli je vždy současně odmítnutím zvláště mocných, odmítnutím nespravedlnosti.

Jeden jediný verš v sobě tak zahrnuje celou naši českou ústavu, implicitně obsahuje systém brzd a protivah při uplatňování státní moci a také garanci základních práv a svobod. Tam, kde je uctíván Hospodin, a děje se jeho vůle, tam by nespravedlnost a zneužití moci neměli mít šanci.

Právník, co přišel za Ježíšem, ale citováním známého verše neskončil. Hned na to přidá ještě jeden: „Miluj svého bližního, jako sám sebe.“ Také velice důležitý paragraf. Občas se totiž stává, že někdo miluje Boha do té míry, že jsou mu ostatní lidé jednoduše ukradení.

Ježíš s právníkem ve všem souhlasí, teď jde jen o to tyhle verše nejen znát nazpaměť, ale také podle nich žít. Skoro to vypadá, že diskuse je u konce, jenže právník na poslední chvíli vyrukuje ještě s jednou otázkou: „A kdo je můj bližní?“ Je zřejmé, že právě kvůli téhle otázce Ježíše vyhledal.

V Mojžíšově zákoně „bližní“ označuje příslušníka vlastního národa. Náš právník byl nejspíš národovec a rád by, aby se Ježíš odhalil, co je zač. Jdou o něm zvěsti, že je to prý liberál, který si svaté paragrafy vykládá, jak se mu zachce.

Tak kdo je bližní? A Ježíš se na to nadechne a začne vyprávět podobenství, které všichni známe, podobenství o milosrdném Samařanu, který na rozdíl od rádoby zbožného kněze a jiného jiného chrámového ministranta, projevil soucit. Byl to právě Samařan, před nímž by si každý jinak odplivnul, kdo polomrtvému nebožákovi, co byl přepaden lupiči, pomohl.

V krajních životních situacích nakonec nerozhoduje naše národnost, postavení, církevní příslušnost, ale obyčejný soucit s druhým člověkem.

Otázku „kdo je můj bližní“ položil onen právník špatně. Taková otázka dává pocit, že si mohu vybrat, komu pomohu a kdo mi za to stojí. Ježíš stejnou otázku položí naopak z pozice toho, kdo je aktuálně v nouzi. Máme si představit, jak by tahle otázka zněla z úst okradeného a polomrtvého nebožáka ve škarpe u cesty. V takovém případě je všechno jinak, protože její zodpovězení je otázkou života a smrti.

„Kdo je můj bližní?“ slyšíme ze všelijakých škarp tohoto světa, kterých v poslední době jakoby stále přibývalo.

„Kdo je můj bližní?“ zní z ukrajinských zákopů a nemocnic, z utečeneckých táborů.

„Kdo je můj bližní?“ je slyšet odevšad, kde lidé strádají, trpí a umírají vinou lupičů, co neznají slitování.

„Kdo je můj bližní?“ Odpověď je jednoduchá. Každý, kdo projeví soucit, každý, kdo včas pomůže.

Peč

SPCH 10. 7. 2022

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté – Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté – Síť víry](#)